

Χρήστος Κάτσικας

Οι σπουδές της ελίτ σε Χάρβαρντ και Γέιλ

Είναι ευρύτερα γνωστό πως τα μεγαλύτερα και διασημότερα σε όλο τον κόσμο αμερικανικά Πανεπιστήμια, όπως τα Χάρβαρντ, Γέιλ, Πρίνστον, Μπέρκλεϊ, MIT, Κολούμπια και Στάνφορντ προσελκύουν βαθύπλουτους φοιτητές και αποτελούν σύμβολο κοινωνικής τάξης.

Σε έρευνα που διεξήγαγαν ο ελβετικός τραπεζικός όμιλος UBS και η εταιρεία πληροφοριών της Σιγκαπούρης Wealth-X σχετικά με το προφίλ και τις συνήθειες των βαθύπλουτων, αποδείχτηκε ότι στον κατάλογο με τα 20 ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα ανά τον κόσμο με τον μεγαλύτερο αριθμό βαθύπλουτων φοιτητών και αποφοίτων, τα 16 είναι Πανεπιστήμια των ΗΠΑ, με σημαίες τα Πανεπιστήμια της Ivy League.

Η λεγόμενη Ivy League αποτελείται από το Πανεπιστήμιο Μπράουν, το Πανεπιστήμιο Κολούμπια, το Πανεπιστήμιο Κόρνελ, το Κολέγιο Νταρτμάουθ, το Πανεπιστήμιο Χάρβαρντ,

το Πανεπιστήμιο Πρίνστον, το Πανεπιστήμιο της Πενσυλβάνιας και το Πανεπιστήμιο Γέιλ. Ο όρος Ivy League έχει ως υπαινιγμό την ακαδημαϊκή αριστεία, την επιλεκτικότητα της αποδοχής των μελών της και του κοινωνικού εκλεκτισμού.

Πριν από 3 χρόνια περίπου, για ακόμη μια φορά ξέσπασε ένα μεγάλο σκάνδαλο στην πανεπιστημιακή κοινότητα στις ΗΠΑ, καθώς αποκαλύφθηκε ότι γόνιμοι πλούσιων οικογενειών έμπαιναν στα καλύτερα Πανεπιστήμια της χώρας χωρίς να πληρούν τις προϋποθέσεις. Σύμφωνα με τους New York Times, συνολικά 33 βαθύπλουτοι γονείς αντιμετώπισαν βαριές κατηγορίες για δωροδοκία, ενώ στο σκάνδαλο εμπλέκονταν επόπτες-ελεγκτές, οι οποίοι κατηγορήθηκαν ότι πήραν εκατομμύρια δολάρια για να εξασφαλίσουν την εισαγωγή φοιτητών που δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις σε Πανεπιστήμια όπως το Στάνφορντ, το Γέιλ και το Πανεπιστήμιο της Νότιας Καλιφόρνιας.

Και αν γυρίσουμε λίγα χρόνια πριν θα βρεθούμε σε μια πληθώρα παρόμοιας φύσης σκανδάλων με πιο πρόσφατα το σκάνδαλο της κλοπής των θεμάτων των εισαγωγικών εξετάσεων ή τη διαρροή εκατοντάδων ερωτήσεων που προορίζονταν για τις εξετάσεις SAT.

Ωστόσο η απάτη και η εξαγορά είναι απλώς το πιο ορατό σημάδι ενός πολύ βαθύτερου προβλήματος που αφορά τις εισαγωγές στα κολέγια. Γιατί ακόμη και αν δεν καταφύγει ένας γονέας στη δωροδοκία ή ένας παράγοντας του κολεγίου στην αποδοχή της, υπάρχουν νόμιμες μέθοδοι ώστε τα παιδιά των προνομιούχων να έχουν το προβάδισμα στο να γίνονται δεκτά σε κορυφαία Πανεπιστήμια: οι γονείς τους διαθέτουν γνωριμίες που μπορούν να κινήσουν τα νήματα, έχουν τη δυνατότητα να προσλάβουν συμβούλους και μπορούν να κάνουν μια μεγάλη δωρεά στο Πανεπιστήμιο ώστε να βελτιώσουν τις πιθανότητες του παιδιού τους να φοιτήσει σε αυτό.

Οπως εύστοχα σημειώνει η Σύλβια Βαρνάβα που έχει μελετήσει τη διεφθαρμένη διαδικασία εισαγωγής των πλούσιων γόνων σε διακεκριμένα ελίτ Πανεπιστήμια, αντί να δωροδοκούν οι πλουσιότεροι γονείς μπορούν απλά να κάνουν δωρεές στο κολέγιο. Το 2017, η Washington Post ανέφερε σχετικά με την ειδική μεταχείριση που παρέχεται στους δωρητές.

Ακόμα και εκείνοι οι γονείς που δεν βρίσκονται στις πλουσιότερες κατηγορίες, αλλά βρίσκονται σε μια ανώτερη τάξη, μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα χρήματά τους για να αυξήσουν τις πιθανότητες των παιδιών τους, μέσω δασκάλων, μαθημάτων προετοιμασίας, αθλητικών προπονητών. Πολλά κολέγια προτιμούν σπουδαστές που έχουν «δείξει ενδιαφέρον» για το κολέγιό τους. Πώς να δείξετε ενδιαφέρον; Με την επίσκεψη στην πανεπιστημιούπολη – εύκολο για εκείνους με χρήματα για πτήσεις και ξενοδοχεία, δύσκολο για εκείνους με μέτρια ή χαμηλά εισοδήματα.

Βέβαια θα ήταν η μισή αλήθεια αν κλείναμε εδώ το άρθρο μας, καθώς θα αφήναμε την υπόνοια ότι οι γόνοι των προνομιούχων αποκτούν σημαντικούς τίτλους σπουδών είτε με απάτες είτε μέσω των οικονομικών τους δυνατοτήτων.

Οι γόνοι της ελίτ σε πολλές περιπτώσεις αριστεύουν σε επιστημονικούς κλάδους στους οποίους οι γονείς τους έχουν «μακρόχρονη επιτυχημένη προϋπηρεσία», κάνοντας φανερό ότι η επιτυχία τους είναι αποτέλεσμα εξοικείωσης που δεν αναπτύσσεται παρά σε εκείνους στους οποίους ο κόσμος της επιστημονικής κουλτούρας είναι ο γενέθλιος κόσμος τους.

Αν πλησιάσουμε τους φακούς της ανάλυσής μας στις υλικές συνθήκες ζωής των αριστούχων θα διαπιστώσουμε ότι στην απόλυτη πλειονότητά τους είναι «κληρονόμοι» των μορφωτικών αγαθών και καμιά θαυματουργική εξαίρεση, κανένα παράδειγμα μαθητή που «ξεκίνησε από πολύ χαμηλά και έφτασε πολύ ψηλά» δεν μπορεί να αναιρέσει τη διαπίστωση ότι στους κληρονόμους προνομιούχων καταστάσεων «ανήκει» η σχολική επιτυχία.

Γνώστες όλων των λεπτομερειών της σχολικής διαδρομής, των επιλογών και των διεξόδων που ανοίγονται μπροστά τους, των επαγγελματικών προοπτικών, των δυνατοτήτων εξέλιξης σ' αυτήν ή την άλλη εξειδίκευση, κοντολογίς, έχουν προετοιμάσει, πολύ πριν τον περπατήσουν, τον δρόμο της ανοδικής τους πορείας, πάνω στον «χάρτη της καριέρας» των επιτυχημένων προσώπων.

Οι αντικειμενικές πιθανότητες επιτυχίας κυοφορούν ανάλογες προσδοκίες και οι προδιαγραφές των σχεδίων τους για το μέλλον δρομολογούνται στην εσωτερίκευση αλάθητων προγνωστικών που τους έχουν πείσει για τον σχολικό και επαγγελματικό προορισμό των ανθρώπων της δικής τους κοινωνικής κατηγορίας.

Πρόκειται για μια «ταξική συνήθεια» που κάνει το άτομο να θεωρεί κάποια σχολική ή επαγγελματική επιλογή δυνατή και αυτονόητη, σαν πεπρωμένο κοινότοπο και καθημερινό που συναντά αναγκαστικά μέσα στην ίδια του την οικογένεια.

Η πραγματική τραγωδία είναι ότι πολλοί άνθρωποι, των οποίων οι γονείς δεν έχουν την πολυτέλεια να ξοδέψουν εκατομμύρια για να τους στείλουν στο Χάρβαρντ, στο Γέιλ ή σε αντίστοιχα Πανεπιστήμια, εκείνοι δηλαδή που απλά δεν κέρδισαν στην ταξική κλήρωση, λειτουργούν υπό την εικασία ότι οι θέσεις που καταλαμβάνουν στο κράτος, στην πολιτική ή

στις επιχειρήσεις οι απόφοιτοι αυτών των περίφημων Πανεπιστημίων δεν είναι κληρονομιά της τάξης τους αλλά νομιμοποιούνται από τους σπάνιους τίτλους σπουδών τους.

[Πηγή: Εφημερίδα των Συντακτώ ν, 30.08.2021](#)